

støtte den udvikling så vidt muligt, vi overhovedet kan.

Her mener vi ikke, at Danmark skal være afhængig af EU. Her mener vi sagtens, at vi ligesom på andre områder kan følge USA's kurs, kan følge kursen i andre lande, som vi normalt er gode allierede med, for at sikre forbedrede relationer mellem Taiwan og Danmark.

Kl. 18.45

I den retning vil vi også fortsat arbejde efter denne debat i dag, som efter vores opfattelse bringer to vigtige resultater, der går i den retning, vi ønsker.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er kun for god ordens skyld. Hvis jeg har været uopmærksom, så undskylder jeg, men jeg synes ikke, vi rigtig har fået en forklaring fra Dansk Folkeparti på, hvordan Dansk Folkeparti vil stemme til det forslag til vedtagelse, der foreligger, herunder om man vil stemme for forslaget om, at der skal gives Taiwan observatørstatus i WHO.

Nu kan jeg så forstå, at selv om man måske ikke vil stemme for det ved denne her lejlighed – fordi udenrigsministeren har gjort et utrolig dygtigt stykke arbejde for at vikle Dansk Folkeparti ind i en masse forklaringer og løfter – så vil Dansk Folkeparti jo godt stemme for det på et senere tidspunkt.

Det kan måske være svært at forstå for nogle, hvorfor man så ikke vil stemme for det nu. Men jeg vil altså bare bede hr. Peter Skaarup give en stemmeforklaring.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Som tidligere nævnt vil afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse først finde sted i morgen, torsdag den 10. april 2003.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 45:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvilke initiativer planlægger regeringen at tage for at sikre, at den danske fange på den amerikanske Guantánamobase på Cuba enten behandles i overensstemmelse med de internationale konventioner om krigsfanger eller får sin sag afgjort af en dommer i henhold til reglerne i en retsstat?«

Af Line Barfod (EL) og Søren Søndergaard (EL). (Forespørgslen anmeldt 26/2 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/3 2003). (Eventuel afstemning udsættes til torsdag den 10. april 2003).

Begrundelse

Line Barfod (EL):

Et af de ubehageligste elementer i den krig, der foregår mellem Vesten og et i mange henseender uidentificeret terrorapparat, er nedbrydningen af retsstatlige tilstande. Mange beklager denne proces. De færreste vover at kritisere den af frygt for at blive hængt ud som defaitister. Falder retsstaten bort, vil ingen mere kunne føle sig sikker. Retsstaten er formentlig vigtigere end selv det politiske demokrati, som i Vesten hviler på en forvisning om, at magthaverne i alt væsentligt respekterer deres borgeres meninger og holdninger i den udstrækning, disse meninger og holdninger kan måles ved valg, folkeafstemninger og andre demokratiske midler. Deri ligger retsstaten, den retsstat, der er selve grundlaget for vores civilisation.

Med dette sagt er der grund til at ytre bekymring over de forholdsregler, som en række demokratier fra USA over Storbritannien til Danmark har følt sig presset til at indføre i deres nødvendige kamp mod en til dels usynlig fjende.

Et grelt eksempel på den statslige iværksatte krænkelse af de civiliserede staters retsorden, herunder respekten for menneskerettighederne, er Guantánamobasen på Cuba, hvor USA opbevarer formodede terrorister under forhold, der ville være ulovlige i USA og andre vestlige lande.

Antiterrorkrigen kan vare ganske meget længere end en krig mod Saddam Husseins regime i Bagdad. Der er en risiko for, at den offentlige mening i dette konfliktforløb vil vænne sig til skarpere overvågning af den enkeltes gøren og

laden, til skarpere forhørsmetoder og til administrativt tolererede brud på gældende lov både nationalt og internationalt.

Begiver Vesten sig ud på denne glidebane, har terroristerne allerede vundet en vigtig sejr. De vil have undergravet retsstaternes tro på sig selv og deres eget højere formål, som er den enkeltes værdighed i det større samfund. Antiterrorkrigen må ikke, hvor nødvendig den end kan være, føre til foragt for retsstaten.

Alt, hvad jeg indtil nu har sagt, er uddrag af Jyllands-Postens leder den 12. marts i år. Jeg kan helt tilslutte mig de principielle overvejelser i denne leder, og det er derfor, at vi har fundet det vigtigt at rejse denne forespørgselsdebat om, hvad regeringen vil gøre for at sikre, at USA overholder de internationale konventioner i forhold til de fanger, der er på Guantánamobasen.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil indledningsvis sige, at jeg er ganske enig i Jyllands-Postens leder af 12. marts i år. Retssamfundet er et umisteligt gode. Det er faktisk også dette retssamfund og dette umistelige gode, der forsvares i opgøret med terroristerne, som jo præcis vil ødelægge retssamfundet. Derfor drejer det sig selvfølgelig også om at sikre retssamfundet i opgøret med terrorismen.

Kl. 18.50

I den konkrete sag vil jeg godt sige, at regeringen ønsker den hurtigst mulige afklaring af den tilbageholdte danskers sag. Det har vi hele tiden gjort, og vi har hele tiden gjort, hvad vi kunne, og vi gør fortsat alt, hvad vi kan. Vi har tæt dialog med de relevante amerikanske myndigheder, dvs. State Department og Pentagon, og drøfter sagen med dem.

Vi har i forskellige udvalg og også i spørgetiden her i Tinget flere gange haft lejlighed til at drøfte spørgsmålet om den tilbageholdtes status. For få uger siden kunne medlemmerne af Det Udenrigspolitiske Nævn og Retsudvalget også selv diskutere spørgsmålet med den ansvarlige i State Department.

Regeringen påtænker ikke særlige initiativer vedrørende status for den tilbageholdte dansker på Guantánamo. Vi konstaterer, at USA har udtalt, at de tilbageholdte behandles i overensstemmelse med principperne i 3. Genèvekonvention om krigsfanger. Regeringen tillægger det afgørende vægt, at de tilbageholdte behand-

les human, og at deres situation overvåges af Den Internationale Røde Kors Komité, som har adgang til at besøge de tilbageholdte.

Spørgsmålet om domstolsbehandling opstår ikke, før der fra amerikansk side måtte blive indledt retsskridt mod den danske fange, i hvilket tilfælde den sædvanlige retssikkerhedsgaranti selvsagt skal iagttages.

Uanset den principielle interesse spørgsmålet om de tilbageholdtes folkeretlige status har, er det jo ikke af direkte betydning for vore muligheder for at nå frem til en afklaring af den tilbageholdte danskers sag i konsultation med USA.

Vi har fra første færd ført en aktiv linje i denne sag. Det har jeg løbende holdt Folketinget underrettet om. På grund af de fortrolighedshensyn, som sagen påkalder sig, er denne underretning givet til de relevante folketingsudvalg. Men lad mig her rekapitulere hovedelementerne i vores indsats:

Så snart den danske statsborger var blevet tilbageholdt i Afghanistan, meddelte jeg Tinget det her i en spørgetid, straks efter at jeg fik oplysningen. Vi sendte straks efter en medarbejder til landet for at etablere kontakt til ham, hvilket lykkedes via Røde Kors. Delegationer fra København var på Guantánamo i marts og i november sidste år og igen i sidste måned. Et nyt besøg på basen finder sted i næste uge.

Den tilbageholdte dansker har det godt og har adgang til at brevveksle med sin familie. Medarbejdere fra Udenrigsministeriet var i Washington i september og i november sidste år. Den amerikanske ambassadør Prosper, som i State Department er ansvarlig for de tilbageholdte, var i København den 10. og 11. marts, og flere folketingsmedlemmer talte med ham, og ngo'er talte med ham. I sidste måned var en delegation så igen i Washington.

Der har været regelmæssige kontakter ad diplomatiske kanaler, ligesom jeg selv rejste spørgsmålet igen over for viceforsvarsminister Wolfowitz i december sidste år, og vi har så også flere gange haft direkte kontakter med den amerikanske ambassade om sagen.

Vi har nøje fulgt danskerens situation og hans sag. Vi er i en seriøs dialog med USA om deres generelle politik, om vores krav om human behandling og deres planer for efterforskning af terrorisme og derefter mulige retslige skridt.

Alle vestlige lande følger nu som vi en diplomatisk linje, og ingen har opnået bedre eller andre resultater end vi.

Vi har tæt kontakt med den tilbageholdtes familie, som vi nøje orienterer om, hvad der sker i sagen. Familien nærer fuld tillid til vores indsats og er tilfreds med den bistand, vi yder. Familien har frabedt sig bistand af advokater og støttegrupper og har intet ønske om at blive trukket frem i offentligheden.

Efter mediernes behandling af sagen i den senere tid er der så fra forskelligt hold blevet rejst krav om, at regeringen skal vise større åbenhed i sagen. Hvis der hermed menes, at vi skal fremlægge oplysninger om den tilbageholdte og hans familie, så er svaret, at det kan regeringen ikke uden at komme i konflikt med gældende lov. Der er tale om oplysninger om private forhold, som regeringen ikke kan fremlægge offentligt uden at komme i konflikt med specielt forvaltningsloven og straffeloven. Hvis jeg gjorde det, ville jeg også pådrage mig et ansvar efter ministeransvarlighedsloven, det ønsker jeg naturligvis ikke, og så ønsker jeg altså heller ikke at skade familien.

Af fortrolighedshensyn kan jeg ikke komme nærmere ind på de kommende skridt i sagen. Jeg har nævnt, hvad der sker, og lad mig understrege, at vore konsultationer og tætte dialog med USA skrider frem med det formål at nå til en afklaring af den tilbageholdte danskers situation, som vi hele tiden søger at fremme og håber så hurtigt som muligt at få afklaret.

Forhandling

Kl. 18.55

Line Barfod (EL):

Der var desværre intet nyt i ministerens besvarelse. Det er nu over et år siden, at vi fik oplysning om, at en dansk statsborger var blevet indespærret af USA på Guantánamobasen.

Siden da har vi jo gentagne gange spurgt regeringen, hvad den ville gøre for at få afklaret fangens status, så han enten kunne blive anerkendt som krigsfange eller blive stillet for en domstol, fordi man mener, han har begået kriminelle handlinger. Det kunne han så dømmes for, eller også skal han jo løslades.

Men vi har kun kunnet få henholdende svar, og den danske regering har på intet tidspunkt protesteret imod, at USA stiller sig uden for den internationale retsorden, og det fremgår jo også her af ministerens besvarelse, at det har man heller ingen planer om. Så man må kunne kon-

kludere ud fra det her, at den danske regering også i denne sag er reduceret til Voice of America. Det er fremgået af udenrigsministerens svar, og det fremgik også af statsministerens svar i spørgetiden den 29. januar på spørgsmål S 1548, hvor statsministeren sagde:

»Det er jo ikke rigtigt, når fru Line Barfod hævder, at regeringen ikke har en holdning. Det har regeringen i allerhøjeste grad, og jeg har redegjort for den ved at henvise til, at den amerikanske regering selv opfatter det sådan, at fangerne skal behandles i overensstemmelse med principperne i 3. Genèvekonvention om behandling af krigsfanger.«

Den danske regering har altså ikke en selvstændig holdning at redegøre for, den henviser bare til den amerikanske regerings holdning. Dårligere kan det vel ikke blive, når man spørger om, hvilken opfattelse en regering *selv* har.

Når vi har bekymret os så meget for denne sag, så er det først og fremmest, fordi vi frygter for, hvad det kan føre med sig ud fra princippet: Gør ikke mod andre, hvad du ikke vil tillade, at de gør mod dig.

Hvis vi accepterer, at USA kan tage mennesker til fange rundt om i verden og internere dem i en lejr på ubestemt tid, uden at der er tale om krigsfanger, uden at de kommer for en dommer, hvad bliver så det næste? Skal Rusland have lov til at internere tjenestene i lejre? Skal Kina have lov til at internere dem, de ønsker? Hvilke lande skal have lov til at internere folk på ubestemt tid?

Hertil kommer så også, at vi er forargede over, at personer, der er mistænkt for terrorisme, ikke bliver stillet for en domstol og dømt for de forbrydelser, de måtte have begået. Det bør være lysende klart for folk overalt i verden, at terrorister altså bliver straffet. De skal ikke kunne opnå en martyrstatus ved at få særbehandling.

Der har så i pressen været nogle forlydender om, at fangerne i Guantánamo udsættes for tortur. Det er en meget alvorlig anklage, og derfor mener vi, det er vigtigt at få afklaret det spørgsmål, særlig da den danske regering jo indgår i en snæver koalition med USA. Derfor vil jeg gerne bede ministeren svare på, om ministeren vil sikre, at der i den danske delegation, der skal besøge Guantánamobasen, kommer tortureksperter med, så vi kan få afklaret, om de påstande, der har været om tortur, er korrekte eller ej.

Ministeren taler om, at man ad diplomatiske kanaler forsøger at få afklaret situationen, men her taler vi altså om internationale retsstandar-

der, og dem kan man ikke opretholde på lukkede møder, hvor offentligheden ikke får besked om, hvad der foregår. Jeg taler ikke om nærmere detaljer i fangens personlige forhold, jeg taler om, at vi skal have offentlighed om, hvad det er for internationale retsstandarder, hvad det er, der bliver sagt mellem regeringerne.

Ligesom vi har offentlighed i retsplejen her i Danmark, og det er helt afgørende for at kunne sikre en ordentlig retspleje, skal der også på internationalt plan være offentlighed i retsplejen, og derfor må vi som minimum kræve, at den danske regering offentligt protesterer over for USA og kræver, at man får afklaret, hvilken status de mennesker har, om de er krigsfanger, eller de ikke er krigsfanger, og hvis de ikke er krigsfanger, at de så bliver stillet for en domstol eller bliver løsladt, fordi man ikke har noget grundlag for at stille dem for en domstol.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Troels Lund Poulsen som ordfører.

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil gerne starte med at takke forespørgerne for muligheden for at diskutere dette meget vigtige og centrale spørgsmål, som vi diskuterer i Folketinget i dag, nemlig kampen mod den internationale terrorisme.

Vi har set, hvorledes denne modbydelige terrorkamp bliver ført over hele kloden og med det ene klare mål at knuse den måde, vi lever på i den vestlige verden. Denne meningsløse kamp bliver ført af en lang række forskellige grupper, hvorunder Al-Qaeda-netværket er det mest kendte, og hvor terrorister i civilt angriber civile i deres kamp mod vestlige værdier og frihedsrettigheder.

Ser vi på historien, kan vi nævne bombesprængning i World Trade Center i 1993, bombeangrebene på amerikanske ambassader i Kenya og Dar-es-Salaam i 1998, bombeangrebet på krigsskibet »USS Cole« i 2000 samt ikke mindst det frygtelige terrorangreb på World Trade Center og Pentagon 11. september 2001. Alle tragiske hændelser, der viser, at den form for midler, der tages i brug fra fjendtlige grupper, ikke kan henføres til normale krigshandlinger.

Kl. 19.00

Bekæmpelsen af den internationale terrorisme har også udfordret de gældende regler om krigens folkeret. Selv om dette regelkompleks er særdeles omfattende og søger at tage højde for

næsten enhver tænkelig situation under enhver væbnet konflikt, er det klart, at den form for væbnede aktioner, som bl.a. terrornetværket Al-Qaeda betjener sig af, ikke lader sig indpasse under de gældende regler om krigens love og sædvaner. Specielt tankevækkende er det, at disse aktioner er karakteriseret ved, at de ikke er rettet mod militære mål, men i stedet angriber uskyldige civile, og at de involverede opererer i civil forklædning. I begge tilfælde er der tale om særdeles grove overtrædelser af den humanitære folkeret.

Med andre ord er det ikke så let, som visse politikere gerne vil, at placere Al-Qaedas medlemmer og deres aktioner under den humanitære folkeret. Der er i hvert tilfælde ikke belæg for skråsikre synspunkter om dette spørgsmål, og netop af den grund har man på opfordring af den schweiziske regering netop afholdt et første møde, et ekspertmøde om disse problemstillinger på Harvard University i USA.

Pointen fra forespørgerens side er, at man med dagens debat har ønsket at koncentrere sig om den danske statsborger, der er anbragt på Guantánamobasen. Her vil jeg gerne gøre nogle ting klart. Når vi taler om de tilbageholdte på Guantánamo, bør vi nok præcisere, at disse personer er i USA's varetægt, og at USA ud fra sit kendskab til de praktiske omstændigheder i forbindelse med deres tilfangetagelse har vurderet, at de bør behandles i overensstemmelse med principperne i den 3. Genèvekonvention om behandling af krigsfanger.

Forespørgerne til denne debat rejser også spørgsmålet om, hvilke initiativer regeringen planlægger at tage for at sikre den danske fange, der er anbragt på Guantánamobasen. Her har udenrigsministeren tidligere redegjort for den danske regerings holdning til sagen, og hvordan vi løbende har været og er i kontakt med de amerikanske myndigheder. Disse konsultationer skal fortsættes, og allerede i næste uge er der, som udenrigsministeren nævnte, nye møder.

Så vil jeg gerne på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget tager udenrigsministerens redegørelse til efterretning og tilslutter sig regeringens aktive indsats for at nå til en afklaring af den til-

bageholdte danskernes situation i konsultationer og dialog med USA.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 80).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Troels Lund Poulsen siger, at der ikke er grundlag for at komme med nogen skråsikre konklusioner om den internationale folkeret.

Jeg kan godt forstå, at regeringspartierne gerne vil have den opfattelse, men det mærkelige er bare, at ellers er der ikke mange i verden, der deler den opfattelse. Røde Kors i særdeleshed har jo skrevet direkte til Folketinget for at gøre opmærksom på, at man ikke mener, at der kan være nogen tvivl om, at Genèvekonventionerne dækker i denne situation, og hvis man er i tvivl om, hvorvidt enkeltpersoner er krigsfanger eller ej, fremgår det af Genèvekonventionen, at så skal de stilles for en domstol, der kan afgøre, hvad deres status skal være.

Jeg vil spørge, om Venstres ordfører ikke er enig i, at det er dét, der fremgår af Genèvekonventionen, og så skal jeg på vegne af Socialdemokraterne, SF, De Radikale, Kristeligt Folkeparti og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer udenrigsministeren til at gøre en aktiv indsats for, at den danske statsborger indespærret på Guantánamobasen bliver behandlet i henhold til internationale konventioner.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 81).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Hr. Troels Lund Poulsen virker meget skråsikker i sin fuldstændig fundamentale overbevisning om, at der ikke er nogen problemer, og det synes jeg i og for sig er meget interessant, når udenrigsministeren selv sagde under samrådet, at

USA havde anerkendt de pågældende som krigsfanger, og efterfølgende skrev tilbage, at der rent faktisk er usikkerhed om, hvorvidt USA anerkender den 3. Genèvekonvention.

Kl. 19.05

Som udenrigsministeren også beskrev, har vi haft et møde med ambassadør Prosper, som sagde undervejs og efterfølgende har bekræftet og uddybet synspunktet lidt nøjere i Politiken, at han ikke finder, at det er den 3. Genèvekonvention, der finder anvendelse. Han henviser til Haagkonventionen, og derfor vil jeg godt spørge: Er det sådan, at hr. Troels Lund Poulsen ikke mener, at artikel 5 i den 3. Genèvekonvention rent faktisk finder anvendelse, når der er tvivl om, hvorvidt man er krigsfange, eller hvorvidt man er under beskyttelse som civilperson, eller at man i den situation i givet fald skal kunne straffes? Jeg vil godt høre: Hvad mener hr. Troels Lund Poulsen selv?

(Kort bemærkning).

Jeppé Kofod (S):

Jeg vil sige hr. Troels Lund Poulsen tak for en meget klar ordførertale. Man kunne jo sige, at den var et forsvar for regeringens politik, og det var vel også forventeligt.

Men jeg har et spørgsmål, nemlig om det er tilfredsstillende for Venstre, at man kan lade en dansk statsborger sidde i et andet lands varetægt på ubestemt tid, uden at den person får de rettigheder, som man normalt tildeler folk i et nationalt og internationalt retssamfund. Det er jo det, der er kernepunktet. Er det tilfredsstillende for Venstre, at man har en tilstand, hvor man – for at bruge udenrigsministerens ord fra tidligere – kan have manden siddende i 30 år, uden at han bliver stillet for en domstol eller bliver overført til retsforfølgelse i f.eks. Danmark?

Går Venstre ind for et forsvar for menneskerettighederne? Jeg synes ikke, jeg hørte noget om det i ordførertalen, så det kunne jeg godt tænke mig et klart svar på.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

For at svare de tre spørgere samlet vil jeg starte med at slå fast, som jeg også sagde i min ordførertale, at vi står jo over for og oplever en ny form for aktioner rundt om i verden, nemlig kampen mod den internationale terrorisme. Den er kompliceret, der er ikke nogen lette løsninger, og jeg går heller ikke ud fra, at de tre spillere, der har været på talerstolen, har den helt rigtige

definition af, hvordan man bedst muligt løser problemet med international terrorisme.

Jeg vil sige til fru Line Barfod til at starte med, at fru Line Barfod nævnte selv Røde Kors, og i den forbindelse synes jeg, det er meget interessant at bemærke, hvad Det Internationale Røde Kors siger om fangerne på Guantánamobasen. De siger bl.a., at dette regelsæts anvendelse i bekæmpelsen af den form for international terrorisme, som Al-Qaeda-netværket står bag, rejser problemer, som kræver nærmere overvejelse, og at Det Internationale Røde Kors har stillet sig til rådighed med henblik på at organisere en række seminarer til nærmere belysning af problemerne i løbet af 2003.

Det er jo netop det centrale: der er ikke nogen let løsning på problemet, for det er jo sådan, at humanitær folkeret bl.a. bliver defineret efter krigssituationer, efter nye konflikter, efter nye typer af krige. Den humanitære folkeret er ikke en statisk funktion. Den udvikler sig også, og derfor er det sådan, at hvad angår kampen mod international terrorisme, ser vi i øjeblikket aktioner, hvor civilklædte personer fra Al-Qaeda-netværket har angrebet civile – noget, man kun på det skarpeste kan tage afstand fra.

Fru Anne Baastrup nævnte Prosper's artikel fra Politiken. Jeg synes, det er vigtigt, som Prosper også gør opmærksom på, at det er altså en helt ny konflikttype, som vi ikke har set før, og den må altså appellere til, at vi som politikere også er ansvarlige for at sikre, at de folk, der har begået terroraktioner, ikke kommer til at begå terroraktioner igen.

Jeg skal nok vende tilbage til hr. Jeppe Kofod.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Line Barfod for en kort bemærkning, derefter fru Marianne Jelved og så fru Anne Baastrup.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Når hr. Troels Lund Poulsen henviser til Det Internationale Røde Kors og deres holdning, kan hr. Troels Lund Poulsen så ikke bekræfte, at det fremgår af henvendelsen fra Det Internationale Røde Kors, at efter deres opfattelse er der ikke noget hul i folkeretten, og der er ikke nogen personer, der falder uden for kategorierne?

Der kan være behov for at se nærmere på, hvordan man definerer de forskellige kategorier; men der er ikke nogen, der falder udenfor, sådan som amerikanerne har hævdet. Det fremgår meget tydeligt af Genèvekonventionen, at hvis

man er i tvivl om, hvilken status folk skal have, skal de stilles for en kompetent domstol, der kan afgøre deres status. Kan hr. Troels Lund Poulsen ikke bekræfte, at det er sådan, det forholder sig i henhold til Genèvekonventionen?

Kl. 19.10

Så spørger hr. Troels Lund Poulsen, hvordan man bekæmper terrorisme. Ja, det gør man i hvert fald ikke ved at lade dem vinde over retsstaten, ved at lade dem undergrave retsstaten. Det gør man da ved at fastholde respekten for retsstaten, men det er Venstre måske ikke enig i?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg er enig med hr. Troels Lund Poulsen i, at alle kun kan tage afstand fra terrorismen, og jeg kan også forstå, at Venstres ordfører mener, at terrorismen kræver nogle nye svar på mange niveauer. Det er jeg faktisk også enig i.

Men så siger hr. Troels Lund Poulsen – jeg tror, det var omtrent sådan, det blev sagt – at der er visse former for terrorisme osv., der gør, at nogle ting falder uden for de regler, der er nu, og senere siger hr. Troels Lund Poulsen, at vi står over for en ny form for terrorisme, som der endnu ikke er et godt svar på. Men uanset det kan man da ikke havne i et ingenmandsland, hvor man laver handlinger, der ikke er belæg for. Så må man ændre regelsættet, men indtil regelsættet er ændret, må man følge det. Det går jeg ud fra er en liberal tankegang.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Som fru Line Barfod ganske rigtigt sagde, er der ikke noget hul, men der er et problem med, at der er nogle lande, der ikke er helt sikre på, at det er den rigtige måde, hullet i givet fald skal fyldes ud på.

Hvis man ikke er krigsfange, er man noget andet, og dette »noget andet« skal defineres i henhold til artikel 5 i Genèvekonventionen. Det står ganske tydeligt, og hvordan finder man ud af det? Via en uafhængig domstol, et tribunal som Dansk Røde Kors siger, så derfor er det dybt problematisk, at hr. Troels Lund Poulsen ikke mener, at vi rent faktisk skal overholde reglerne.

Så har hr. Troels Lund Poulsen fuldstændig ret i, at på Harvard University fandt man ikke frem til, om det var nødvendigt eller unødvendigt at konkretisere artikel 5. Men Det Internationale Røde Kors har jo netop sagt, at vi ikke skal

åbne nogen som helst tillægsprotokoller. De tager afstand fra det af frygt for, at det hele skal smuldre, så derfor skal man naturligvis tage udgangspunkt i de tre Genèvekonventioner, man skal fortolke videre.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg starter bagfra og giver først svar på hr. Jeppe Kofods spørgsmål om, hvor lang tid man mener, at den danske fange, der er anbragt på Guantánamobasen, kan sidde.

Jeg vil sige til hr. Jeppe Kofod, at jeg mener, det er utrolig centralt her i denne debat at konstatere, at det, som må være hovedsynspunktet med hensyn til de personer, der er anbragt på Guantánamobasen, er, at de har haft tilknytning til Al-Qaeda-netværket. Derfor må det også være i vores interesse at beskytte de demokratiske stater, som vi selv er en del af, og derfor mener jeg, at terrorister skal holdes indespærret, så længe de udgør en trussel. Det er en klar holdning.

Jeg kan ikke sige til hr. Jeppe Kofod, hvordan og hvorledes tidshorisonterne er, men vi har allerede hørt fra Guantánamobasen, at de oplysninger, der er kommet fra folk, som er anbragt på Guantánamobasen, har været med til at forhindre nye terroraktioner, bl.a. her i Europa.

Fru Line Barfod spørger om Det Internationale Røde Kors og deres bemærkninger og beder mig om at forholde mig til dem. Her vil jeg bare sige, som jeg også sagde til hr. Jeppe Kofod, at det, vi oplever nu, er jo, at de demokratiske principper er truet. Civile angriber civile i den nye form for krig, der bliver ført af bl.a. Al-Qaeda, men angreb på civile er jo ikke nogen lovlig krigshandling, men mord, og derfor er det altså vigtigt at sige, at vi bliver nødt til at sikre, at det ikke bliver de mennesker, der medvirker til international terrorisme og er med til at skabe en tilstand, der kan underminere det samfund, vi lever i med demokratiske spilleregler, der får lov til at sejre.

Så spørger fru Marianne Jelved lidt i samme forbindelse om det at ændre regelsættet. Som jeg også sagde i mit svar til fru Line Barfod, mener jeg ikke, det er let at rubricere Al-Qaedas medlemmer og deres aktioner under den humanitære folkeret. Der er ikke nogen skrāsikker pointe, og det er jo netop også derfor, den schweiziske regering har taget initiativ til at holde det første ekspertmøde. Det er jo, fordi der er tvivl om,

hvordan og hvorledes man skal forholde sig til denne nye form for terrorisme, som vi ser.

Det er så også et svar til fru Anne Baastrup i denne forbindelse.

Kl. 19.15

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg siger tak for svaret, men jeg synes egentlig ikke, det var klart – forstået på den måde, at man kunne stille et tillægsspørgsmål til Venstres ordfører.

Amerikanerne har jo tidligere jævnlige løsladt indespærrede på Guantánamobasen, senest her den 25. marts, hvor 18 afghanske fanger blev løsladt, og jeg må spørge Venstres ordfører: Hvordan har Venstres ordfører det med dét? Det må vel være sådan, at de mennesker, der sidder på Guantánamobasen, er fanget i forbindelse med nogle terroristhandlinger, og folk, der er forbrydere, hvad enten det er i Danmark eller andre steder, skal jo straffes for deres ugerninger. Men her løslader man altså folk, efter at de i over 1 år har siddet uden at blive stillet for en dommer og blive afhørt og uden at få adgang til advokatbistand osv. Pludselig løslader man dem bare, og det er jo heller ikke særlig smart.

Jeg synes bare, jeg savner et svar fra Venstre på spørgsmålet: Hvordan vil man sikre, at menneskerettighederne overholdes? Hvordan vil man sikre, at disse fanger bliver retsforfulgt og bliver behandlet, som man gør i et retssamfund, og ikke bare, som man ser i øjeblikket, enten sidder indespærret uden nogen rettigheder eller pludselig bliver løsladt og bare kan gå frit rundt? Det hænger jo ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det plejer at være sådan, at man er uskyldig, indtil man er dømt.

For at citere udenrigsministeren sagde han på et tidligere tidspunkt: Vi ved ikke, om det er en terrorist eller en turist, der var det forkerte sted. Det er faktisk sagen i en nøddeskal. Det kan godt være, at de fanger, der er derovre, har lavet en hel masse forfærdeligt, men det er jo netop derfor, at vi har et retssystem, hvor de skal for en dommer, hvis de skal dømmes.

Sådan som hr. Troels Lund Poulsen definerer det fremtidige retssamfund, kan den, der vinder krigen, tage de mennesker, der er i området, og selv vurdere, hvor vred man er over, at den krig startede, og selv vurdere, i hvilket omfang de

pågældende skal sættes på fri fod. Det er jo i virkeligheden at gøre fuldstændig op med alt det, man har arbejdet på siden anden halvdel af 1800-tallet, nemlig at prøve at lave nogle internationale regler om det, der er allermost rædselsfuldt, nemlig krig.

Rent faktisk er det meningen med de regler, at de skal overholdes. Derfor kan det ikke nytte noget, at verdens supermagt blot ser igennem fingre med dem, og det kan slet ikke nytte noget, at et lille land som Danmark siger javel, for hvem er det så, der i virkeligheden skal beskytte de regler, hvis vi ikke engang vil?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Faktisk vil jeg gerne beklage, at hr. Troels Lund Poulsen, formentlig i den bedste mening, er kommet til at rode sig ud i et helt uholdbart ræsonnement, så vi af hensyn til den almindelige retsfølelse, havde jeg nær sagt, skal bruge tid på at få sat nogle ting på plads.

Hr. Troels Lund Poulsen siger, at angreb på mennesker i forbindelse med terror er mord. Det er ikke krig som sådan, det er mord, men så må det jo behandles som mord.

Så siger hr. Troels Lund Poulsen også, at det er ikke let at rubricere folk fra Al-Qaeda-bevægelsen, og det er jeg fuldstændig enig i. Men om det er let at rubricere en rocker, hvis vi nu tager det hjemligt miljø, eller det ikke er nemt, er jo fuldstændig underordnet. Hvis der begås en forbrydelse, er der et retssystem, som må følges, og selv om man synes, det er svært, kan man ikke bare påberåbe sig ret til at se bort fra det gældende retssystem.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Hvis jeg skal starte med at svare fru Marianne Jelved, sagde jeg ordret, at »... det er med andre ord ikke ganske let at rubricere Al-Qaeda-medlemmer og deres aktion under den humanitære folkeret ...«, og derefter sagde jeg, at »... jeg mener ikke, der er belæg for at have skråsikre standpunkter om det her spørgsmål ...«. Det er jo bl.a. derfor, man har taget initiativ til at holde det første af en lang række ekspertmøder, hvor man diskuterer hele den humanitære folkeret, og hvordan og hvorledes retsordenen er ved angreb på civile.

Kl. 19.20

Så må jeg altså sige klart – og det er også et svar til fru Anne Baastrup – at jeg ikke mener, at

krigen mod terrorisme er slut. Jeg vil sige, at man langt fra kan tale om en krig, der er slut. Jeg synes, at historien og de seneste måneder klart viser, at den krig er ikke slut. Vi har set terroraktioner på Bali, i Moskva og i Mombasa, og det viser jo bare, at vi stadig står over for meget alvorlige trusler. Vi har set, at der har været en klar sammenhæng mellem det, der er sket nogle af de steder, bl.a. af de oplysninger, der er givet af nogle af de tilfangetagne på Guantánamobasen, og jeg synes i hvert fald, det er meget vigtigt at holde sig for øje, at de oplysninger, der er givet af mange af dem, der er anbragt på Guantánamobasen, har været med til at forhindre, at uskyldige er blevet dræbt.

Så vil jeg til sidst sige til hr. Jeppe Kofod, som taler om de tilfangetagne på Guantánamobasen, at det er jo netop vigtigt, at de, der er på Guantánamobasen, er med til at bidrage med det, de kan bidrage med. Jeg synes ikke, man kan tage den chance at løslade folk eller stille folk for en dommer, hvis de kan bidrage med oplysninger. Man anklager USA for, at det har taget for lang tid, når de folk har været anbragt på Guantánamobasen 1 år, men det er jo netop, fordi der er fanger, der efterfølgende har afgivet nye forklaringer, som de ikke kom med under den første runde. Derved har man fået nye fanger anbragt på Guantánamobasen, og de har så givet nogle oplysninger, man kan konfrontere ældre fanger med. Det er jo netop med til at sikre, at vi ikke ser nye terroraktioner rundt om i verden, og det synes jeg altså er noget, som vi hver især må sikre og værne om.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Line Barfod for den tredje og sidste korte bemærkning, og det samme gælder hr. Kofod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg må sige til hr. Troels Lund Poulsen, at jeg troede faktisk, vi var enige om, at det, vi skulle værne om, var selve grundlaget for vores demokrati, nemlig retsstaten – selve det grundlag, der ligger i, at man ikke bare kan spærres inde af statsmagten.

Jeg bliver dybt chokeret, når jeg hører hr. Troels Lund Poulsen sige, at vi ikke kan tage chancen og stille folk for en dommer. At stille folk for en dommer er ikke noget med at tage en chance, det er selve det grundlag, en retsstat bygger på: at vi har uafhængige domstole, der tager stilling til, om folk er skyldige eller ej.

Hvis vi følger hr. Troels Lund Poulsens tankegang, kommer vi ud på et skråplan, hvor enhver stat har ret til at spærre enhver borger inde uden at stille dem for en dommer og bare henvise til, at man tror, at man på et eller andet tidspunkt kan få nogle oplysninger, man kan have brug for. Kan russerne også spærre tjetjenere inde, hvis de ønsker det? Hvor er det, Venstre vil ende på den glidebane, man efter ordførerens indlæg at dømme er langt, langt nede ad?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Hvis man skulle følge hr. Troels Lund Poulsens logik, er det jo ganske katastrofalt, at der den 25. marts blev løsladt 18 afghanske fanger efter over 1 år i varetægt, uden at de blev retsforfulgt. De blev bare løsladt, og det er jo ikke særlig trygt, at der går nogle terrorister rundt et eller andet sted i verden, fordi de er blevet løsladt uden at blive stillet for en dommer og uden at blive retsforfulgt.

De mennesker, der sidder indespærret, må vel have samme rettigheder som ethvert andet individ har i henhold til det synspunkt, vi normalt har om retsstatstanken, og jeg forstår ikke, at Venstre, som normalt bryster sig af at være forkæmper for demokrati og menneskerettigheder, vil acceptere den lovløse tilstand, vi er vidne til, når det drejer sig om fangerne på Guantánamobasen. Hvis der var logik i hr. Troels Lund Poulsens bemærkninger, ville det jo være sådan, at man ikke bare kunne løslade fangerne, uden at de blev retsforfulgt. De må have gjort noget, som gør, at de kan være holdt indespærret i over 1 år, så jeg synes altså, vi savner et klart svar fra Venstre på, hvorfor man kan forsvare den tilstand, der findes i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil starte med at sige til fru Line Barfod, at jeg ikke har sagt, at man ikke skal stille nogen for en dommer. Jeg har sagt hele vejen igennem i denne debat, at vi befinder os i en situation, som jeg synes er alvorlig – det kan vi så være uenige om – en politisk situation, hvor det er sådan, at vi oplever terroristorganisationer benytte civile, også i deres kamp mod civile mål.

Kl. 19.25

Jeg synes, det er en helt ny konflikttype, som vi ikke har set tidligere i historien. Jeg synes, det er noget, man bliver nødt til at tage overordentlig seriøst, og jeg må bare sige, at jeg synes, man

skal være meget opmærksom på, at det ikke er en eller anden form for almindelig kriminalitet. Det er noget helt særligt, vi står over for, og jeg opfatter altså situationen som en krig mod terrorisme, hvor det er nødvendigt, at de folk, der er anbragt på Guantánamobasen, også afgiver oplysninger, inden man bare lader stå til. Jeg gør det ud fra den klare konsekvens, at gør man det ikke, kan man komme til at stå i en situation, hvor de mennesker kan være med til at skabe nye terroraktioner. Hvis det er det, fru Line Barfod efterlyser, og det er det, hun gerne vil, må jeg bare sige, at så er jeg meget uenig i fru Line Barfods analyse.

Til hr. Jeppe Kofod kan jeg give fuldstændig det samme svar, som jeg har givet fru Line Barfod. Jeg mener, man bliver nødt til at tage meget varsomt på de Al-Qaeda-medlemmer, som er anbragt på Guantánamobasen, og som ganske klart afgiver oplysninger, der er med til at forhindre nye terroraktioner. Det må komme til en vurdering, og jeg er fuldt tryk, for jeg er sikker på, at USA arbejder på, at der bliver afgivet de oplysninger, der skal til for at sikre, at man kommer videre, også med hensyn til den danske tilfangetagne på Guantánamobasen.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Hr. Troels Lund Poulsen indleder med at sige, at vi står i en meget alvorlig situation, men det er der åbenbart ikke andre der synes. Det synes alle, der er her i denne Folketingssal, og det synes alle partier i Folketinget. Det behøver vi ikke engang spørge dem om, og derfor synes jeg, det er en meget, meget kedelig måde at argumentere på, fordi man tror, man har det sidste ord.

Vi står i en meget alvorlig situation, og der skal gøres meget internationalt og nationalt for at løse de problemstillinger, Venstres ordfører rejser. Vi ønsker ikke mennesker, der vil skabe terror. Vi ønsker, at de skal sættes i en situation, hvor de behandles efter den lovgivning, der findes, og som kan tage sig af den slags ting. Vi har haft rockerkriminalitet i Danmark, og så har Folketinget ændret lovgivningen for at finde løsninger, der var bedre end dem, der fandtes på det tidspunkt.

Jeg synes, at hr. Troels Lund Poulsen har en ualmindelig dårlig sag, og det er meget trist, at Venstre som et liberalt parti ikke vil indrømme, at der skal være en form for retssikkerhed, uanset hvilken slyngel man er.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Hr. Troels Lund Poulsen sagde før, at vi skal tage det her overordentlig seriøst. Jeg tror, vi alle sammen tager det overordentlig seriøst, og derfor er denne forespørgsel også rejst. Enhver forbrydelse skal vi vel tage seriøst og forholde os til.

Så spørger hr. Troels Lund Poulsen: Skal vi ikke altid sørge for at få sandheden frem? Vi skal vel altid arbejde for at få sandheden frem, når vi taler om forbrydelser. Det er der forhåbentlig ikke noget nyt i, og der er vel heller ikke noget nyt i, at man kan komme med én forklaring én gang, og så at man måske godt kan ændre den undervejs. Det billede har man vel set i retshistorien mange gange.

Vi skal tage det her meget seriøst, men er det seriøst, når man tilsidesætter helt almindelige internationalt gældende regler og siger: Jamen her har vi en gruppe borgere, og de er altså bare sat helt ud af spil? Vi ved egentlig ikke, hvad der foregår, så ville det ikke netop være seriøst, at man bruger reglerne om, at de skal stilles for en dommer, så vi ved, hvad vi har at forholde os til? Har vi ikke nogen løsning på, hvordan vi skal håndtere denne nye situation, må vi jo, som fru Marianne Jelved har sagt tidligere, finde frem til nogle nye regler, men indtil da er det vel de gældende regler, vi skal bruge?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Først et svar til fru Bodil Kornbek, som ligger meget i forlængelse af det, jeg tidligere har sagt, også i min ordførertale. Men jeg gentager det gerne.

Jeg har sagt tidligere, at vi er i et uklart juridisk område, når vi taler om kampen mod terrorisme. Det er bl.a. også derfor, der har været forskellige møder om emnet, bl.a. en konference på Harvard, og jeg synes, det er noget, man bliver nødt til at forholde sig til. Jeg har gjort det meget klart i min ordførertale, og nu gør jeg det klart igen i mit svar til fru Bodil Kornbek.

Kl. 19.30

Det samme gør sig gældende i forhold til det, fru Marianne Jelved spørger om. Jeg mener, at det samme her må gøre sig gældende, nemlig at vi er i et område, hvor det er sådan, at vi ikke tidligere har set den her form for kamphandlinger. Det er i hvert fald ikke noget, som er defineret fuldstændigt klart i den humanitære folkeret.

Det er også derfor, jeg bl.a. har nævnt Internationalt Røde Kors, og hvad det er, de har sagt i debatten, for jeg synes ikke, det er helt uvæsentligt. Og jeg kunne aldrig drømme om at sige, at fru Marianne Jelved og Det Radikale Venstre ikke tager kampen mod international terrorisme seriøst. Det er på ingen måde det, jeg har sagt, heller ikke for at få det sidste ord. På ingen måde.

Jeg har bare sagt, at jeg synes, det er en hel ny form for krigshandlinger, som man bliver nødt til at forholde sig meget seriøst til, fordi den truer de samfund, som vi har, som er en del af den civiliserede verden.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Vel har hr. Troels Lund Poulsen været meget klar i sine udmeldinger. Det gør det sandelig ikke bedre. Jeg synes, det er tankevækkende, at man kan acceptere den holdning, at man altså har nogle borgere, nogle forbrydere, som kan være sat helt uden for et retssystem, og at man så dækker sig ind under, at det er juridisk uklart. Men det er vel ikke en argumentation for, at man altså så ikke skal holde sig til reglerne.

Jeg må sige om et land, som ellers går meget op i demokrati og menneskerettigheder, og som gerne udtaler sig, når nogen ikke følger det, at her har man altså en eller anden fåget forestilling om, at: Nå, men det er juridisk, og det er en meget alvorlig situation. Forbrydelse er altid alvorlig. Det fratager os altså ikke et ansvar for faktisk at følge nogle regler.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Til fru Bodil Kornbek: Jeg tror, jeg også nævnte det i min ordførertale, men jeg siger igen, at det, der sker, jo er, at man behandler dem efter principperne i den 3. Genèvekonvention. Det har jeg sagt, og det er jo det, som er klart. Derfor er det det, som man følger fra amerikansk side, nemlig at man behandler dem efter principperne i den 3. Genèvekonvention.

Og så er jeg ganske enig med fru Bodil Kornbek i, at enhver forbrydelse er alvorlig. Det er klart. Det er ikke sådan, at jeg står og vægter, hvad der er alvorligt, og hvad der ikke er alvorligt.

Men jeg synes bare, at det, vi oplever nu, er noget, som også anfægter den civiliserede verden, vi lever i, fordi de grupper, hvor bl.a. Al-Qaeda er den mest kendte, tager midler i brug,

som man ikke har defineret, og som jo også er med til at gøre, at den humanitære folkeret ikke er nogen statisk funktion. Det er en, der udvikler sig, bl.a. efter de konflikter, man oplever rundt om i verden, ligesom man har oplevet efter Anden Verdenskrig, og som man også har oplevet efter Vietnamkrigen, nemlig at man har lavet tillæg til den humanitære folkeret, fordi der er ting, der er dukket frem, som har vist, at det måske har været nødvendigt at forandre på tingene. Sådan er det jo her i livet. Tingene forandres.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jeppe Kofod som ordfører.

Jeppe Kofod (S):

Den 11. september 2001 blev verden rystet af et forfærdeligt terrorangreb mod fuldstændig uskyldige mennesker i New York og Washington.

Dagen efter vedtog FN's Sikkerhedsråd resolution 1368 og et par uger senere resolution 1373, der skarpt fordømte terrorangrebet og bakkede op bag bekæmpelsen af den internationale terrorisme. NATO og EU gav fuld solidaritet med USA i kampen mod terrorismen.

I Socialdemokratiet står vi fuldt og helt bag kampen mod den internationale terrorisme, og vi har bidraget aktivt til dette, bl.a. i at støtte kampen mod Al-Qaeda og Taleban i Afghanistan. Terrorismen er en trussel mod demokratiet, menneskerettighederne og frihed, og derfor skal både årsagerne til terrorismen, terroristernes netværk og terroristernes gerninger bekæmpes konsekvent. Det er Socialdemokraternes klare politik.

Men i kampen mod terrorismen må vi ikke give køb på de menneskeretlige spilleregler, som kendetegner demokratiske retssamfund. Gør vi det, medvirker vi i virkeligheden til, at terroristerne får held med deres ugerninger, og den sejr ønsker Socialdemokratiet under ingen omstændigheder at give terroristerne i deres forsøg på at undergrave demokratiske retssamfund.

Sagen om den danske statsborger, som i over 1 år har været indespærret på Guantánamobasen, er dybt problematisk for et retssamfund, fordi den retlige status ikke er prøvet ved en domstol, som internationale konventioner ellers tilsiger. Tværtimod betegnes fangen som en ulovlig kombattant, et begreb, der tilsyneladende ikke anerkendes i folkeretten. Begge forhold er dybt problematiske, hvis man virkelig ønsker

at forsvare menneskerettighederne, retssamfundet, og det gør vi i Socialdemokratiet.

Kl. 19.35

Derfor er det med dyb undren og kritik, at vi har været vidne til danske regerings håndtering af denne sag, specielt med en udenrigsminister, der i adskillige sammenhænge bryster sig af at være lige så optaget af at forsvare menneskerettighederne som Socialdemokratiet. Udenrigsministeren har ligefrem forsvaret, at fangerne på Guantánamo som en slags krigsfanger kan sidde indespærret på ubestemt tid eller 30 år, som ministeren så manende udtrykte det, uden på individuel basis at få afklaret deres retlige status.

Hvis det skabte præcedens, så har ikke blot menneskerettighederne og drømmen om et internationalt retssamfund lidt skibbrud, men tusinder af mere eller mindre uskyldige fanger i de mest tvivlsomme regimers varetægt rundt omkring i verden vil for alvor være ilde stedt.

Man risikerer at give carte blanche til de værste diktatorer og undertrykkere i verden. Det håber vi bestemt ikke er den danske regerings alvorlige politik. Nej, vi ønsker som Socialdemokrater, at den danske regering tager langt mere alvorligt fat på at forsvare menneskerettighederne og det internationale retssamfund og ikke giver køb på dette i kampen mod den internationale terrorisme.

Derfor mener vi, at regeringen bør gøre en langt mere aktiv indsats for, at den danske statsborger bliver behandlet i henhold til internationale konventioner. Og derfor støtter vi også det forslag til vedtagelse, der er fremsat af Enhedslisten på vegne af SF, Det Radikale Venstre, Kristeligt Folkeparti, Enhedslisten og Socialdemokraterne.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at vi også er tilhængere af, at man kigger på de internationale konventioner. Lige så vel som vi i Danmark har tilpasset vores egen lovgivning og vedtaget en meget fornuftig antiterrorlovgivning som opfølgning på 11. september, mener vi også, at vi internationalt bør kigge på, om der er huller, der skal diskuteres. Det er meget afgørende. Det vil vi gerne være med til.

Men vi mener også, at terrorister ikke skal slippes fri. De skal straffes for de ugerninger, de har gjort, og derfor stilles for en dommer og dømmes. Det er meget klart. Det mener vi nationalt, det mener vi også gælder internationalt.

Og derfor er det med stor undren, at vi kan se, at mange af de fanger, der har siddet indespærret i over et år, nu bliver frigivet løbende

uden at blive stillet for en dommer, al den stund de jo må have været anklaget for terrorisme, ellers havde de vel ikke siddet så lang tid inde-spærret på Guantánamobasen.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg kunne forstå på hr. Jeppe Kofods ordførertale, at man bl.a. vil være villig til at kigge på huller i international lovgivning. Mener hr. Jeppe Kofod, at der er huller i den internationale lovgivning i forhold til sagen omkring Al-Qaeda-medlemmerne, som er anbragt på Guantánamobasen? Er der noget, som hr. Jeppe Kofod mener, der skal laves om, eller er der et meget klart juridisk sæt spilleregler? Hvis det er det, er der vel ikke nogen grund til at skulle kigge på det.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg mener sådan set, at det er helt naturligt, at man løbende tilpasser og fornyer de regler, man har i forhold til det internationale retssamfund. Men når jeg sagde det her, så var det jo for at være lidt konstruktiv og sige, at der kan være behov for at kigge på det her.

Det betyder ikke, at jeg er enig i den måde, som amerikanerne tolker den humanitære folkeret på. Tværtimod er det jo meget klart, og det vil jeg gerne sige til Venstres ordfører, at hvis man ikke er indespærret som krigsforbryder eller som krigsfange, så skal man have afklaret sin retlige status på individuel basis. Det siger den 3. Genèvekonvention artikel 5, så vidt jeg husker, klart og tydeligt.

Men ingen af delene vil amerikanerne jo være med til, og det synes jeg er et stort problem. De argumenterer så med reference til noget i amerikansk ret, som er dybt problematisk. Det, der er mit ærinde, er at sige, at vi gerne vil kigge på det her, men vi vil under ingen omstændigheder forsvare, at man tilsidesætter de regler, der findes i dag i internationale konventioner.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil da gerne starte med at takke den socialdemokratiske ordfører, hr. Jeppe Kofod, for den konstruktive tilgang til problemstillingen. Jeg har i den forbindelse to spørgsmål til hr. Jeppe Kofod.

Jeg vil gerne have, hvis hr. Jeppe Kofod kunne fortælle om, hvordan en socialdemokratisk

ledet regering ville have håndteret sagen omkring Guantánamofangen. Hvad er det helt præcis, der er forskellen på, hvad en socialdemokratisk ledet regering ville have gjort, og hvad nuværende regering har gjort i den situation, som vi har oplevet?

Derudover vil jeg også spørge hr. Jeppe Kofod, om kampen mod den internationale terrorisme er afsluttet. Mener Socialdemokratiet, at den internationale kamp mod terrorisme er afsluttet? Det er jo ret væsentligt i forhold til, under hvilke omstændigheder man behandler de anbragte på Guantánamobasen.

Kl. 19.40

Det er jo ret centralt også i forhold til den videre kamp mod international terrorisme. Der er det sådan set bare, at jeg vil gerne vide, om den internationale kamp mod terrorisme er færdig, fordi vi nu har set krigsafslutningen i Afghanistan.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Til det første spørgsmål: Ja, vi vil have helt klart indskærpet over for USA, at internationale konventioner skal overholdes. Det mener vi er helt naturligt i et internationalt retssamfund at man bør gøre. Det kan så undre os, at man ikke har valgt at gøre det i den danske regering, vi har nu.

Det andet: Jamen det er klart, at kampen mod den internationale terrorisme ikke er slut, det ved vi jo godt alle sammen. Det er den ikke. Og spørgsmålet er, om den nogen sinde slutter. Der vil nok altid være nogle terrorister, som begår terror. Det er også derfor, det er utrolig vigtigt, at man behandler de her mennesker ligesom alle mulige andre forbrydere: rockere, kriminelle osv., dvs. efter de retsregler, de spilleregler, man har i et internationalt retssamfund.

Man kan ikke bare sige, at fordi der er kommet en ny kategori af forbrydere, så lader vi bare være med at behandle dem i henhold til de retsregler, der findes. Vi synes, det er dybt problematisk, at specielt et liberalt parti som Venstre, der normalt forsvare frihedsrettigheder, på den måde er med til at undergrave dem med den politik, man fører.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Troels Lund Poulsen for sin tredje og dermed sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Lad mig først starte med at berolige hr. Jeppe Kofod. Det er ikke sådan, at Venstre som et liberalt parti har opgivet retsstatssamfundet og retsprincipperne. Men jeg vil blot sige, og det er igen et spørgsmål til hr. Jeppe Kofod, at jeg ikke forstår hr. Jeppe Kofods svar. Når man ser på, at hr. Jeppe Kofod i den første bemærkning til mig sagde, at man skulle kigge på, om der eventuelt var huller i den internationale lovgivning og i de internationale konventioner, og han så i sit andet svar meget bastant og meget klart siger, at verden sådan set er meget simpel, der er ikke noget at komme efter her, hvad er det så, hr. Jeppe Kofod mener?

Er der noget at komme efter? Er der ting, som måske bør laves om, eller er der ikke? Og hvorfor er der ting, der bør laves om?

Og hvis der ikke er ting, der bør laves om, så har hr. Jeppe Kofod jo løsningen. Så er tingene meget klare, men så er der jo ikke nogen grund til at kigge på, om der er ting, der skal laves om.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg ville jo altså være en, synes jeg, forfærdelig fundamentalist, hvis jeg bare stod her og sagde, at det ikke løbende vil være nødvendigt at lave ting om i et samfund, også når det gælder retsstaten. Vi har jo selv i Danmark vedtaget en meget, meget fornuftig antiterrorlovgivning efter 11. september, som vi var enige om. Så derfor vil jeg da ikke udelukke, at der kan være ting, der skal laves om.

Jeg har noteret, at i forhold til de fanger, der sidder på Guantánamobasen, så mener bl.a. Internationalt Røde Kors, at der er fuldstændig tilstrækkelig klarhed i de konventioner, der findes, med hensyn til, hvordan de skal behandles, men at amerikanerne ikke følger dem, og at den danske regering ikke gør en indsats, der er aktiv nok for at sikre, at man gør det. Det synes jeg er problematisk.

Men hvis jeg stod her og sagde, at det er det samme, som at jeg ikke vil være med til at lave noget om, så er det en helt anden diskussion. Jeg kan ikke vurdere, om der skal laves noget om. Jeg er ikke retsekspert. Jeg har heller ikke set nogen overbevisende argumenter for, at der er noget, der skal laves om.

Jeg synes bare, at det er fornuftigt at sige, at når man nu har lavet national lovgivning for at bekæmpe terrorisme, så kan det godt være, der

skal kigges internationalt på det her fænomen mere aktivt, end man har gjort hidtil.

Det synes jeg er en god, pragmatisk holdning at have.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Søren Krarup som ordfører.

Søren Krarup (DF):

Hvad er ret? Det er den tilstand, der bygger på en lov. Hvor der ikke er lov, er der ikke ret. Og derfor er loven rettens betingelse, eller med det fine ord er retten sine qua non.

Men til ret hører også en myndighed, der kan håndhæve retten ved at kræve loven respekteret. En række fromme hensigter skaber ikke ret, selv om de måtte kalde sig selv en lov. Der mangler myndigheden, eller der mangler den øvrighed, der håndhæver loven.

Kl. 19.45

Hvad er folkeret? Det er de regler, som folkene kan blive enige om. Men da der ikke er en fælles myndighed eller øvrighed, som giver reglerne retskraft ved at kunne og ville håndhæve dem, bliver folkeret til et andet ord for de velmente viljers magtesløse forsøg på at indføre en bestemt tilstand i forholdet mellem folkene. Gode viljer, men ingen gældende lov, og derfor ingen ret i egentlig forstand.

Det forekommer mig relevant at begynde et indlæg i denne debat med at fastslå sådanne selvfølgeligheder, for der har i alt for lang tid været en alt for ukritisk og lammefrom dyrkelse af noget, man kalder folkeret, og som sættes til at indtage en sådan ophøjet position, knyttet især til FN, at adskillige overfladiske sjæle herinde kalder den nuværende Irakkrig for en ulovlig krig, fordi den ikke finder sted under FN's auspicer. Det er naturligvis vrøvl.

FN er ingen verdensregering, og FN's mening udgør ingen verdenslov, hvad man med et blik på flertallet af FN's medlemslande nok skal være glad for. FN er de store ords og de selvgo-de viljers forum, og FN skaber som sådan ingen folkeret.

Der har alligevel igennem mange års praksis bundfældet sig visse regler for bl.a. krigsforhold og krigsfangers skæbne, og da alle parter i en krig tager og mister krigsfanger, har der været fælles interesse i at overholde sådanne regler. Her kombineres de store ord med en indlysende fordel for alle, og så bliver sådanne humanitære regler overholdt.

Men når vi som i dag taler om de Al-Qaeda-fanger, som amerikanerne har taget i Afghanistan og holder fanget på Guantánamobasen, så er vi på mange måder uden for alle humanitære regler, for dem har Al-Qaeda selv grundigt ophævet.

Amerikanerne kalder fangerne for illegale kombattanter, og det forekommer mig at være et yderst præcist udtryk, for et Al-Qaeda, der som en fundamentalistisk islamisk terrororganisation fører jihad – hellig krig – imod den vestlige verden, er naturligvis ensbetydende med en fuldstændig ophævelse af al ret og af enhver retstilstand.

Hvis sådanne hellige krigere påkalder sig en folkeret, er det hykleri og ikke andet, for i kraft af deres erklærede hellige, fundamentalistiske, for så vidt totalitære formål, har de sat sig uden for al ret og respekterer ingen lov. Deres hellige vilje gøres til loven, den eneste. Deres hellige fanatisme flyver direkte ind i højhuse og stempler andre som vantro, der som sådanne skal likvideres.

Hvis Al-Qaeda-fangerne og deres fortalere vil påkalde retten i et forsvar for de fangede, så er der kun tale om en patetisk gestus, der er lige så hul, som den er falsk.

Det betyder naturligvis ikke, at den vestlige verden skal lade sig påtvinge retsløshed af sådanne totalitære typer. Men det betyder, at den vestlige verden er i sin gode ret til at tænke på sin egen beskyttelse, før den slipper disse hellige krigere ud til noget, der efter alt at dømme bliver til yderligere anslag imod vores sikkerhed og ret.

Konkret: USA bryder ingen lov ved at betragte disse fanger som illegale kombattanter og undersøge deres forhold grundigt og sikre sig, at man kommer helt til bunds i sagsbehandlingen.

På et tidspunkt må man selvsagt bringe dem ind i det vestlige retssystem, hvis de ikke udvises til det fjerne Asien. På et tidspunkt kommer også dagen, hvor den danske fange må stilles for en dommer og gøre rede for sin færden og modtage en eventuel dom. Men indtil videre er han og de andre fanger med rette illegale kombattanter på Guantánamobasen og må finde sig i, at USA vil nå til klarhed vedrørende deres djævelske jihad, deres hellige krig.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Det var i hvert fald en klar tale. Ikke for retssamfundet, men mod retssamfundet.

Jeg har bare ét spørgsmål: Vi har jo løbende set, at flere af de fanger, der har været på Guantánamobasen, er blevet løsladt. Senest her den 25. marts blev 18 afghanske fanger løsladt efter sikkert over et år at have siddet i amerikansk varetægt.

Er det tilfredsstillende for Dansk Folkeparti, at de bliver løsladt og ikke bliver retsforfulgt? Hvis man løslader dem, må man jo sige, at der ikke er grundlag for at stille dem for en dommer og føre en retssag. Det synes jeg ikke helt harmonerer med det, Dansk Folkepartis ordfører her sagde.

Kl. 19.50

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Søren Krarup plejer jo at tale meget varmt om dansk statsborgerskab og vigtigheden af dansk statsborgerskab. Hvor er beskyttelsen af danske statsborgere, hvis ikke den danske regering protesterer, når de udsættes for at blive interneret på ubestemt tid? Og er det ifølge hr. Søren Krarup kun USA, der har ret til at internere, eller vil en række andre lande rundtomkring i verden også have ret til at internere danske statsborgere på ubestemt tid, uden at de skal stilles for en domstol, og uden at man siger, at de er krigsfanger?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Hr. Jeppe Kofod begynder med at sige, at jeg taler mod retssamfundet. Jeg siger, jeg taler for retssamfundet. Jeg siger bl.a., at hr. Jeppe Kofod er med til at ophæve retssamfundet ved at kalde alle velmente hensigtserklæringer for ret.

Det er dette forsøg på at gøre en international tilfældig orden til en retsorden, uden at der er lov, og uden at der er en øvrighed til at håndhæve loven. Det er det, der fordærver forholdene, sådan at man kan argumentere så meningsløst, som jeg har hørt, hr. Jeppe Kofod og hans medkombattanter, illegale eller legale, gøre her i aftent.

Med hensyn til de 18 fanger, så er det, som jeg sagde i min ordførertale, ganske i orden, når man er stillet over for terrorister, jihadkæmpere, der som kæmpere af en hellig krig overhovedet ikke anerkender nogen ret, at man naturligvis sikrer sig, hvem de er, og hvad de har gjort, før end man slipper dem løs. Og om de 18 fanger, der er sluppet løs, er der kun det at sige, at de altså er blevet undersøgt så grundigt, at man nu

har fundet, at der ikke var grund til at beholde dem længere.

Men som sagt, dette har intet med ret at gøre. De har sat sig uden for lov og ret, og det gælder også den danske statsborger, der har tilsluttet sig Al-Qaeda. Når man forlover sig med djævelen, så har man faktisk placeret sig på et område, hvor alle begreber vedrørende lov og ret er ophævet, og det er tilfældet med disse Al-Qaeda-krigere. De sætter sig uden for lov og ret. Deres totalitarisme, deres fundamentalisme er en op-hævelse af retssamfundet. Og det er det rene hykleri, denne tale om, at der skulle være et internationalt retssamfund, der taler om folkeret.

Der er forskellige regler, som man accepterer, når de er brugbare, men der er ikke tale om et retssamfund i den forstand, som retssamfundet er, nemlig byggende på en lov, håndhævet af en øvrighed, der som sådan skelner mellem ret og uret.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu er det heldigvis sådan, at det store flertal rundtomkring i verden anerkender, at der er en folkeret. Der er en række internationale domstole, der har truffet en lang række afgørelser. F.eks. var det en international domstol, der afgjorde, at Grønland tilhørte Danmark. Jeg går ikke ud fra, at Dansk Folkeparti mener, at den internationale domstols afgørelser ikke skal følges og ikke har nogen virkning folkeretligt.

Jeg mener faktisk, der er en lang række eksempler inden for mange forskellige områder på, at der findes en international retsorden. Og det er vores opgave at sikre, at vi i større og større omfang får en retsorden, og det kræver, at vi fastholder, at den retsorden, der er, skal overholdes, at man ikke kan sætte sig udenfor.

Men derfor vil jeg gerne igen spørge hr. Søren Krarup, for det svarede hr. Søren Krarup ikke på: Er det kun USA, der kan beslutte at indespærre danske statsborgere og andre på ubestemt tid, eller er der også andre lande, der efter hr. Søren Krarups mening har ret til at indespærre statsborgere på ubestemt tid? Kan Rusland gøre det, kan Kina gøre det? Kunne Irak under Saddam Hussein gøre det?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Blot et enkelt spørgsmål til hr. Søren Krarup: Hvad er det for en øvrighed, der skal kunne tilsidesætte folkeret og menneskeret?

I den argumentation, som hr. Søren Krarup var inde på, var det jo sådan, at man skulle skabe en øvrighed, som ligesom kunne sætte sig ud over alt det, som jeg ved, at hr. Søren Krarup ikke har meget tilovers for, altså menneskeret-tigheder og folkeret.

Men hvad er det for en øvrighed, man må forsøge at skabe, som på den måde kan afgøre, hvad der er ret og rimeligt? Det kunne jeg godt tænke mig at høre lidt mere om.

Kl. 19.55

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er jo en meget vanskelig sag at diskutere med hr. Søren Krarup, så jeg har taget mod til mig for at stille bare ét spørgsmål: Hvordan kan man sætte sig uden for lov og orden, når der ikke, som hr. Søren Krarup siger om det internationale retssamfund, er en lov og orden?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, og så er det hr. Søren Krarup for at svare.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Ja, jeg skulle jo virkelig have meget tid til det, for der er jo tale om en, synes jeg, fuldstændig uvidenhed om helt elementære også juridiske, historiske forhold.

Grønlandsdommen, som fru Line Barfod omtaler, drejer sig om, at Norge og Danmark var blevet uenige om Grønland. I gamle dage havde de formodentlig ført krig. Nu var begge parter enige om, at de ville acceptere, at domstolen i Haag afgjorde sagen, og fordi de var enige om det, kunne der komme en dom ud af det. Havde de ikke været enige, var der ikke kommet nogen dom. Det vil sige, at denne form for international retsorden byggede på de pågældende staters accept af situationen og ønske om at klare det på den måde.

Men det vil jo sige, at der netop ikke var tale om noget verdenssamfund. For stadig væk: hvordan giver vi love i dette samfund, i dette land? Det gør Folketinget. Dernæst har vi en udøvende magt, der har styrke til at gennemføre loven. Det er det, jeg kalder øvrigheden. Hvis der ikke var en øvrighed, en udøvende magt, så var det, vi sad og vedtog herinde, tomme fraser uden realitet overhovedet, uden nogen som helst domskraft.

Det vil sige, at til et retssamfund hører dels loven, uden lov ingen ret, men dels også den øv-

righed, sagt til hr. Jeppe Kofod, der er udøvende. Den udøvende magt hedder øvrigheden, og det er den, der sikrer, at vores ord herinde bliver til lov. Uden en øvrighed er der ikke noget rets-samfund.

Derfor kan vi godt se alle mulige lande stille sig op på denne klode og komme med en lang række fromme hensigtserklæringer. Det er ganske ubegrænset, hvor fromme de er, men det kommer der ikke nogen ret ud af. Det gælder i og for sig også USA. USA er jo noget af det mest fromme i en vis forstand. Hele deres praksis bl.a. efter afslutningen af Anden Verdenskrig med Nürnbergdommene var jo, vil jeg sige, en opvisning i hykleri, hvor man gør hævn til ret. Det er selvfølgelig den dårlige praksis, der forfølger os, sådan at USA nu, hvor USA, om man så må sige er kommet ind i virkeligheden, så bliver forfulgt af de fraser, de selv har søsat.

Jeg har ikke desværre tid til at gennemgå de forskellige ting. Jeg har sagt til hr. Jeppe Kofod, hvad der er at sige om øvrighed. Han forstår det stik modsat, og det kan jeg jo ikke gøre noget ved. Menneskerettighederne er på samme måde – jeg har været inde på det – et udslag af den samme abstrakte tale om ret som den såkaldte internationale retsorden.

Jeg kan kun sige, at hele oppositionens forståelse af lov og ret er en ophævelse af ethvert rets-samfund.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Line Barfod for sin tredje og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Vi kan også føre en meget lang historisk, teoretisk diskussion om, hvordan de enkelte landes retsstat er opstået, og hvilken betydning det har, at befolkningen accepterer, at man har et retssamfund af den slags. Det er der ikke plads til her.

Derfor vil jeg bare gentage mit spørgsmål, som hr. Søren Krarup endnu ikke har svaret på: Er det kun USA, der har ret til at spærre danske statsborgere og andre landes statsborgere inde på ubestemt tid? Eller har alle andre lande i verden også den ret, uden at hr. Søren Krarup mener, at den danske regering skal protestere imod det?

Hvis Rusland spærre en dansk statsborger inde, hvis kineserne gør det, hvis Irak tidligere under Saddam Husseins styre havde gjort det,

hvis andre gør det, mener hr. Søren Krarup så, at det skal de have ret til, og det skal den danske regering overhovedet ikke protestere over?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg lyttede meget efter, hvad hr. Søren Krarup svarede, men jeg kunne ikke høre fligen af et svar på mit meget enkle spørgsmål, men nu håber jeg, at hr. Søren Krarup får tid til at svare på det.

Kl. 20.00

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er jo desværre ikke rigtig muligt at nå at svare på alle spørgsmålene. Det er det, jeg siger: Jeg skulle have haft en time til at holde et foredrag om, hvad lov og ret er. Men det har jeg desværre ikke.

Fru Line Barfod spørger, om USA har ret til at indespærre denne fange eller disse Al-Qaeda-fanger. Jeg vil sige, at folk, der deltager i Al-Qaeda-aktioner, har sat sig uden for enhver ret, enhver lov.

De er en krænkelse af enhver retstilstand. De er som bekendt samtidig en dødelig trussel imod den vestlige verden, som de på alle måder forsøger at ødelægge med den mest kyniske hensynsløshed.

I den situation er man ikke i et retssamfund, der er man uden for retten. Der er man i krig, og jeg vil sige, at det i en krig naturligvis er tilladt at indespærre dem, der tilmed er illegale kombattanter; de kæmper uden at være i uniform. De er netop så lumske og afskyelige som dem, der slår til bagfra efter først at have forklædt sig.

Jeg vil da sige, at er Rusland i Tjetjenien stillet over for samme situation, har de da naturligvis også lov til at indespærre sådanne hellige krige-re. Ethvert land, der angribes af folk af den djævelske art, er – vil jeg sige – i sin gode ret til at holde dem indespærret, indtil man har fået klarhed over, hvem de er, og hvad de vil. Så har man måske, hvis de er statsborgere i ens eget land, mulighed for for alvor at drage dem til ansvar retligt. Det var svar på det.

Jeg skrev op, at fru Marianne Jelved stillede spørgsmål om loven. Jeg mener egentlig, jeg svarede på det, for jeg sagde: Hvad er det, der gør, at der er tale om en lov, når vi herinde vedtager noget? Det er det, at der er en udøvende myndighed, der effektuerer loven. Hvis der ikke var en øvrighed, hvis der kun var vores mere el-

ler mindre fromme ord og flertal, så var der ingen lov. Så var der ingen ret. Så var der netop kun fromme ord.

Det er og bliver øvrigheden. Det, jeg kalder øvrigheden, er naturligvis et luthersk gammelt udtryk. Jeg kunne også sige den udøvende magt. Det er den, der sikrer, at de mange fromme hensigtserklæringer bliver til lov og ikke bare til hensigtserklæringer.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Marianne Jelved for sin tredje og dermed sidste korte bemærkning til hr. Krarup.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Hr. Søren Krarup sagde i sit første svar, at de pågældende fanger, vi taler om, har sat sig uden for lov og orden. Samtidig gjorde hr. Søren Krarup det gældende, at man ikke kan tale om lov og orden i den forstand, vi taler om det i nationalstatssammenhæng.

Jeg håber ikke, det overrasker hr. Søren Krarup, at jeg sådan set godt forstår hr. Søren Krarups ræsonnement, men alligevel vil jeg bruge lejligheden til at få lidt større klarhed over det ved at spørge: Hvordan kan man sætte sig uden for lov og orden, når der i det internationale samfund ikke er den form for lov og orden, som hr. Søren Krarup taler om?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Nu husker jeg det jo, fordi jeg får det repeteret. Jeg erkender, at det er et logisk spørgsmål. Hvis jeg siger, der ikke er noget, der hedder international lov og orden, så er det fuldstændig rigtigt, men hvordan kan man så sætte sig uden for?

Forholdet er imidlertid, at jeg der talte om Al-Qaeda-fangen, der jo altså er tilhænger af islam i dens fundamentalistiske form. Det er ensbetydende med, at der ingen lov er. Der er kun de helliges vilje som loven. Når man er Al-Qaeda-tilhænger, når man er fundamentalist, og det er for så vidt enhver islamist, så er der slet ikke noget, der hedder lov – i hvert tilfælde ikke i den forstand, vi i den kristne verden accepterer det, nemlig noget, der gælder alle.

Når man er islamist, så er loven ophævet, og tilbage er kun de helliges ret i enhver forstand. Derfor udrydder de folk uden betænkning; derfor flyver de tre store maskiner ind i sagesløse højhuse. Der er ingen lov, når man er hellig og

derfor kan føre hellig krig. Det var det, jeg mente.

Kl. 20.05

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg bliver mere og mere skræmt af, hvad hr. Søren Krarup kan finde på at sige. Det, hr. Søren Krarup siger nu, er, at hvis man tror på islam, så har man sat sig uden for lovene, og så kan man i princippet interneres, hvis hr. Søren Krarup og hans trosfæller mener, det er det rigtige at gøre.

Jeg vil sige, at hr. Søren Krarup har en opfattelse af, at hr. Søren Krarup er meget logisk i sin måde at tale på og sin måde at tænke på, men det her udsagn skriger til himlen. Der var da utroligt.

For at gentage fru Marianne Jelved: Hr. Søren Krarup siger, der ikke er nogen verdensorden, og at der ikke er et retssamfund på verdensniveau, samtidig med at hr. Søren Krarup siger, at der er mennesker, der har sat sig uden for loven, og dem kan vi gøre med, hvad vi vil.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg må jo tilstå, at jeg somme tider føler mig som stående i min konfirmandstue over for de mest tungnemme konfirmander. Jeg ved ikke, hvor meget man kan misforstå, hvad der siges.

Men det, der ligger i min tale om islam, er naturligvis, at de, der principielt erklærer, at der ikke er nogen højere lov i denne verden end deres hellige vilje, dermed har ophævet enhver lov i vores forstand.

Dermed er ikke sagt, at der, hvis de overholder den lov, der eksisterer i de vestlige samfund, de er ankommet til, så er noget at sige dem på. For det er stadig væk handlingen og ikke holdningen, vi i de vestlige lande dømmes efter.

Men fru Anne Baastrups viden om islam er jo utrolig overfladisk, og hun burde prøve på at sætte sig lidt ind i den religion, som hun via sin deltagelse i indvanderpolitikken har accepteret har fået en så overvældende magt her i landet gennem de sidste mange år.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg skal ikke lægge skjul på, at når jeg har diskussioner med hr. Søren Krarup, så oplever jeg, at jeg taler med en gammel reaktionær bedstefar, og sådan kan vi jo hele tiden slå hinanden i hovedet.

Men jeg vil vende tilbage til fru Marianne Jelveds spørgsmål. Fru Marianne Jelved siger: Hr. Søren Krarup mener ikke, at der er et verdenssamfund, der har en retsorden. Derfor spørger fru Marianne Jelved: Hvordan kan man så sætte sig uden for loven, når der ikke er nogen lov? Eller skal vi i virkeligheden fortolke det sådan, at hr. Søren Krarup mener, at det er den stærke, der har ret, og så er alt andet ligegyldigt?

(Kort bemærkning):

Søren Krarup (DF):

Må jeg som en reaktionær gammel bedstefar med 11 børnebørn sige, at fru Anne Baastrups misforståelser ikke bliver mere acceptable af at blive gentaget.

Jeg sagde til fru Marianne Jelved, at islam er en religion, der betyder en ophævelse af ethvert retssamfund i vestlig forstand, fordi man i islam ikke skiller imellem, jeg kan sige det hellige og det verdslige og derfor slet ikke anerkender nogen verdslig lov. Det, der med et latinsk ord hedder det sekulære.

Det betyder selvfølgelig, at man, når man så tilmed har at gøre med folk i f.eks. Al-Qaeda-organisationen, der er fuldstændig fundamentalistiske og blinde i deres egen helliggørelse af sig selv, så ender der, hvor hensynsløshed og kynisme og mord og terror er dagens orden.

Det betyder da naturligvis, at når man så kommer til de vestlige lande, hvor der er en retsorden, og man handler på den måde, så sætter man sig uden for loven. Det er ganske indlysende. Man har principielt gjort det ved sin fundamentalistiske islamisme, men i øvrigt kommer den ikke nogen ved, hvis man blot i de vestlige samfund overholder loven i handling.

Men det er fuldstændig rigtigt, at USA med Al-Qaeda er stillet over for en holdning, der simpelt hen betyder en ophævelse af enhver respekt for nogen lov, og det har man jo vist ved sin terroraktion den 11. september, og derfor er USA i sin helt gode ret til at beskytte sig selv imod disse fanatiske djævelske krigere.

Jeg ved ikke, om fru Anne Baastrup har forstået det, men jeg kan sige, at en reaktionær gammel bedstefar gerne skal gentage det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Anne Baastrup for sin tredje og sidste korte bemærkning til hr. Krarup.

(Kort bemærkning):

Anne Baastrup (SF):

Jeg er glad for, at hr. Søren Krarup anerkender, at der er en international retsorden.

(Kort bemærkning):

Søren Krarup (DF):

Det at svare består stort set i, at jeg gentager mig selv, fordi jeg sagde det fra begyndelsen i mit første indlæg. Der er ikke en international retsorden i den forstand, som der er en national retsorden, for der er ikke nogen fælles øvrighed, som kan håndhæve. Der er ingen udøvende magt i verden, som kan skabe et verdenssamfund.

Derfor er det, vi kalder en international retsorden, noget, der gælder der, hvor vi i fællesskab er interesseret i at overholde den. Men det er ikke som en lov i landet, at vi kan tvinges til det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Hvis der måske er nogle, der synes, jeg det sidste kvarters tid har set lidt glad og lidt mere smilende ud, end jeg normalt gør, så er det simpelt hen, fordi jeg synes, det er en så fantastisk dejlig dag, så glædelig, så pragtfuld. Tænk, 20 millioner irakere er befriet for verdens værste diktator. Det er dejligt at se irakerne juble i Bagdads gader. De er ikke grebet af denne tunge stemning, der er i Folketinget hos visse partier i øjeblikket. Det er dejligt at se dem være ude og hylde præsident Bush, og ih, hvor han fortjener det. Så tak for det.

Men så til ordførertalen. Da den konservative ordfører, fru Gitte Seeberg, er forhindret i at være til stede på grund af sygdom, skal jeg på den konservative gruppes vegne fremføre følgende:

Vi Konservative har fuld tillid til, at regeringen gør sit yderste for at få den hurtigst mulige afklaring af den danske statsborgers situation. Der har jo været tætte kontakter mellem de danske og amerikanske myndigheder om den tilbageholdte dansker på basen på Cuba, og det er der fortsat.

Folketinget har ved talrige lejligheder haft mulighed for at høre om udviklingen i sagen samt drøfte den, senest med den amerikanske ambassadør Pierre-Richard Prosper, som var i København for en måneds tid siden. Jeg ved ik-

ke, hvilket formål Enhedslisten vil forfølge med sin forespørgsel, men de ved det selv, og det er da altid noget.

Fangens familie her i landet har gentagne gange meddelt, at den ikke ønsker at træde frem. Familien har, som også udenrigsministeren sagde både i dag og ved mange tidligere lejligheder, heller ikke ønsket advokatbistand, og familien ønsker heller ikke selv at træde frem for offentligheden.

I virkeligheden er det vel sådan, at Enhedslisten ønsker at tage familien og fangen som gidsler for en populistisk manøvre, som intet fornuftigt kan bringe. Efter min mening er det både usmageligt og uklædeligt, men det er åbenbart ligegyldigt. Kan sagen og familien spændes for Enhedslistens og tilsyneladende også andre partiers smalsporede vogn, så skal det gøres. Det Konservative Folkeparti har tillid til, at sagen og den terrormistanke, som er sagens baggrund, varetages fuldt tilfredsstillende af udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Helge Adam Møller mente, at det var usmageligt at rejse en forespørgselsdebat om, hvad regeringen vil gøre for at få afklaret fangens status.

Der er ikke her fremsat noget krav om, at man skal gå ind og fortælle personlige detaljer om fangen. Det, der er spørgsmålet, er at få afklaret fangens status og sikre, at internationale konventioner bliver overholdt. Det kan jeg faktisk ikke forstå man som konservativ kan synes er usmageligt. Der var engang, hvor De Konservative kæmpede for retsstaten og for de borgerlige frihedsrettigheder, herunder retten til at man ikke kan holdes indespærret på statens foranledning uden at blive stillet for en dommer.

Jeg kan ikke forstå, hvorfor De Konservative overhovedet ikke kan se, der er noget problem ved, at man fuldstændig tilsidesætter de mest fundamentale rettigheder. Man tilsidesætter alt det, man har forhandlet sig frem til på internationalt plan gennem mange år i forhold til at få lavet konventioner for, hvordan man behandler folk.

Jeg vil godt høre, hvad det er, hr. Helge Adam Møller mener kan berettige, at man ikke længere skal have internationale regler på det her område.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nu er det jo fru Gitte Seeberg, der er ordfører, men lad mig alligevel bare svare fra hjertet.

Kl. 20.15

Når fru Line Barfod siger, at det ikke er usmageligt at spørge, hvad regeringen vil gøre, så jo, jeg synes, det både er usmageligt og overflødigt, for det har regeringen fortalt gentagne gange i utallige spørgetider og i utallige samråd og andre gange. Og hvorfor vil man have det samme at vide syv gange? Regeringen har gjort en hel bunke.

Så spørger fru Line Barfod, om man ikke synes, det er rimeligt, at han bliver stillet for en dommer. Jo, men det bliver han jo også på et tidspunkt, eller også bliver han frigivet.

Men jeg må da indrømme, at jeg godt kan forstå det. Det her drejer sig om en kamp mod terror. Og hvad er det, der er tale om? Der er tale om, at amerikanerne har fanget 600 personer, som med en Kalasjnikov i den ene hånd og en Koran i den anden eller omvendt er taget i nogle krigshandlinger nede i Afghanistan. Dem sætter man selvfølgelig et eller andet sted, hvor man er sikret, at de ikke kan deltage i kampen igen, før de har indrømmet alt, og man har en sikkerhed for, at de ikke skal gå tilbage og gøre det samme igen.

Jeg må minde om, at der under Anden Verdenskrig var danskere, der gik i tysk tjeneste, Frikorps Danmark. Der var nogle af dem, der var så heldige, at de ikke blev skudt; de blev taget til fange. Og der kan jeg garantere, at de allierede, der tog dem til fange, også holdt dem fast indtil den dag, krigen var slut. Det ville jo være fuldstændig urimeligt at returnere dem, så de kunne angribe en gang til. Så jeg synes, der er meget logik i det, amerikanerne foretager sig.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

De, der blev taget til fange under Anden Verdenskrig af de allierede, blev behandlet efter de regler, der var for behandling af krigsfanger.

Jeg vil gerne høre, hvorfor hr. Helge Adam Møller ikke mener, at man længere skal følge reglerne for behandling af krigsfanger. Hvorfor man ikke mener, at det er nødvendigt at have internationale retsregler på dette område og sikre, at de følges. Jeg vil gerne høre hr. Helge Adam Møller opmærksom på, at USA ellers hidtil selv har ment, at man skulle følge disse regler. Det gjorde man også under Vietnamkrigen. Og i det

dokument fra den amerikanske Kongres, som Prosper henviste til i sin besvarelse af Retsudvalgets spørgsmål, fremgår det, at det også af USA's egen hærs reglement fremgår, at folk skal stilles for et tribunal for at få afklaret deres status, hvis man ikke er sikker på, om de er krigsfanger eller ej.

Hvorfor mener hr. Helge Adam Møller ikke, at man skal følge det i det her tilfælde?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det er meget nemt at svare på. Det er, fordi de ikke er krigsfanger.

En civil, der deltager i væbnede handlinger, er ikke krigsfange, medmindre han er afmærket på en særlig måde, således at det klart og tydeligt fremgår. Men vi ved jo fra Røde Kors og fra amerikanerne, at de fangne behandles på samme måde som krigsfanger, så det er vel det afgørende. Så jeg synes ikke, der er de store problemer.

Vi ved også, at amerikanerne begynder at indlede de første retssager i løbet af et par uger. Vi ved, som det er oplyst her, at de har frigivet nogle af dem, og at det er dem, der åbenbart ikke mere er farlige. Og på det tidspunkt, hvor man har mulighed for det og er sikker på det, ja, så vil de blive frigivet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Line Barfod for sin tredje og sidste korte bemærkning til hr. Helge Adam Møller.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg ved ikke, hvorfra hr. Helge Adam Møller har oplysning om, hvad Røde Kors skulle have udtalt, eftersom Røde Kors i henhold til de regler, der gælder for Røde Kors, ikke må udtale sig. Men jeg kan stadig ikke forstå, hvorfor hr. Helge Adam Møller mener, at USA ikke behøver følge de regler, der gælder internationalt, og ikke behøver at følge sine egne regler. For både de internationale regler og USA's hærs egne regler fastslår, at hvis man er i tvivl om, hvorvidt en person skal behandles som en krigsfange eller ej eller skal behandles som en af de andre kategorier, der fremgår af Genèvekonventionerne, jamen så skal man nedsætte et tribunal, der skal afgøre det.

Skal den person behandles som krigsfange og være indespærret, til krigshandlingerne er overstået? Skal han stilles for en domstol, eller hvad

skal der ske med ham? Hvorfor kan man i denne sag i modsætning til alle andre tidligere konflikter, også konflikter, hvor der har indgået mange forskellige former for både civile, krigsførende og andre, ikke bruge et tribunal til at få afklaret folks status?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det er jo fint med tribunaler og juridiske afhandlinger, men indimellem er vi nok nogle, der synes, at det er godt, at der er nogen, der handler. Tænk, hvis det havde stået til Enhedslisten og De Radikale og Socialdemokratiet, så havde vi ikke kunnet se det på tv-skærmene, vi ser i øjeblikket. Så havde Saddam Hussein siddet ved magten stadig væk. Det havde han gjort de næste 7 år. Al-Qaeda var ikke blevet bekæmpet.

Jeg husker, da den nuværende socialdemokratiske partiformand gik på talerstolen som substitut for sin ordfører den dag, vi skulle beslutte os for at sende danske soldater ned for at bekæmpe Al-Qaeda. Hvad startede hr. Mogens Lykketoft sin ordførertale med?

Kl. 20.20

»Vi vil ikke modsætte os, at vi deltager«. Vi vil ikke modsætte os. Det var så langt, han kunne gå. Jeg er glad for, at der er nogle, der handler indimellem, og det er de millioner af mennesker, der bliver reddet fra terror, hvad enten det er i Afghanistan eller Irak eller andre steder, også glade for. Lad os så tage tribunalerne bagefter.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Den terrorisme, vi har oplevet i de sidste år, fylder os alle med afsky. Terrorismen og roden til terrorisme skal fjernes. Verdenssamfundet skal stå sammen i bekæmpelse af terrorisme og grunden til, at terrorisme opstår.

Derfor har det på mange måder været en beskæmmende oplevelse at følge regeringen i sagen vedrørende den internationale retsorden og USA's fortolkning heraf. Regeringen har klappet hælene sammen og sagt ja og amen til USA's tilsidesættelse af definitionen på, hvem der er krigsfange, og hvem der ikke er. Der er klare regler for, hvordan man kan finde ud af det, nemlig at en uafhængig domstol eller et tribunal finder ud af det og så behandler krigsfanger som det, de er, og civile som det, de skal, efter de konventioner de tilhører. Og har man som civil

begået kriminalitet, så skal man naturligvis dømmes herfor og straffes.

Vi har haft adskillige samråd og stillet en lang række spørgsmål, og bortset fra et intermezzo, hvor udenrigsministeren under samrådet i januar oplyste, at USA opfattede fangerne på Guantánamobasen som krigsfanger, en udtalelse, udenrigsministeren efterfølgende trak tilbage, har indtrykket været, at udenrigsministeren og regeringen ikke prioriterede, om USA overholdt de internationalt fastsatte regler for behandling af krigsfanger.

For SF er det vigtigt, at de enkelte lande holder fast i, at alle er ansvarlige for at overholde de internationale regler. Hvis først respekten for de internationalt fastsatte konventioner mistes, så mister vi muligheden for at få en mere moderne tænkning sat igennem, der løser konflikter via retsregler og ikke via magtdemonstrationer.

Derfor er det en bedrøvelig affære at opleve, at udenrigsministeren tager så afslappet på det forhold, at USA har indført et nyt begreb, nemlig illegale kombattanter. Vi har i SF forståelse for, at regeringen har ønsket at holde fangens identitet skjult, men vi har ikke forståelse for, at regeringen holdt lav profil, når det drejer sig om de legale fanger. Det er jo hovedproblemet.

Der har været udsagn fra USA om, at det er helt klart, at man kan definere, hvem der er krigsfanger, og via modsætnings slutninger komme frem til, hvem der ikke er. Problemet er, at USA ikke har nærlæst og ikke anvender den 3. Genèvekonvention, hvor det jo klart fremgår, hvordan man adskiller krigsfanger fra andre.

Vi har fået en række henvendelser i Retsudvalget fra Dansk Røde Kors, fra Europarådet osv., og de beskriver klart retstilstanden, når man skal finde ud af, hvem der er krigsfange, og hvem der ikke er, nemlig nedsættelse af en uafhængig domstol, et slags tribunal, der tager stilling hertil.

I hele dette forløb har Danmark bare set til uden at holde fast i, at vi skal have styr på brugen af krigens love. Hvis vi i det her forløb har opdaget, at der er fortolkningsproblemer, implementeringsproblemer, så mener jeg, at den danske regering skal komme med et aktivt bud til løsning af fremtidens problemer, men behandle de fanger, der er der nu, efter de hidtidige regler. Og fremtidens problemer skal løses i sammenhæng med de internationale øvrige arrangementer, man har, hvor Harvard-universitetets første konference var et godt bud.

Vi vil jo alle sammen undgå, at vi får terrorisme. Og vi vil alle sammen gerne slippe for, at krigen mod terrorisme bliver forværret. Men forudsætningen for, at vi kan gøre det, er, at vi holder fast i verdenssamfundets indgåede internationale retskonventioner. Vi skal holde fast i, at alle lande skal respektere den internationale retsorden, både slyngelstater og supermagter. Ellers kan vi jo ikke komme efter slyngelstaterne.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Marianne Jelved som ordfører.

Marianne Jelved (RV):

Da den radikale ordfører, fru Elisabeth Arnold, ikke kan være til stede i dag, har jeg fået opgaven.

Jeg tror, alle er enige om, at retsstaten er fundamentet for hvert eneste menneskes frihed og sikkerhed. Det er den samme idé, der går igen, når vi siden Anden Verdenskrig fælles i den vestlige verden har forsøgt at bygge det internationale retssamfund op, fordi vi er klar over, at det skal til, for at vi kan nyde den beskyttelse af freden og af befolkningerne og af menneskerettighederne, som et internationalt retssamfund kan give os. Og det sker jo gennem konventioner og regler.

Kl. 20.25

Men for at det kan virke, skal der jo være institutioner, der har fået myndighed til at håndhæve konventionerne og reglerne. Det er jo det, vi har svært ved at skabe basis for. Det tager tid, og vi har brugt mange kræfter både fra dansk side og fra andre landes side i årenes løb. Når vi gerne vil arbejde for det – og det vil Det Radikale Venstre fortsat og med forøget styrke – så er det, fordi alternativet er, at den stærkestes magt så også er den, der skaber retten. Det er ikke demokratisk, det er ikke betryggende, og det er i realiteten heller ikke en beskyttelse, som en retsstat skulle være.

Der er ingen tvivl om, at tiderne forandrer sig, vilkårene forandrer sig, der sker nye ting. Terrorismen, som vi har set den i forbindelse med den 11. september 2001, og som vi har set den i andre situationer, skal bekæmpes med alle kræfter af det internationale samarbejde og samfund.

Jeg har noteret mig, at regeringen nøje har fulgt den sag, der er anledning til forespørgslen her i dag, og jeg har selvfølgelig også forståelse for, at en regering må følge diplomatiske linjer

og veje i et sådant arbejde. Jeg tror, at det er helt rigtigt, når udenrigsministeren siger, at den pågældende fanges, den danske statsborgers familie har udtrykt sin tilfredshed med det samvirke, der er med Udenrigsministeriet. Det vil jeg da gerne kvittere over for udenrigsministeren for. Jeg har også forståelse for, at regeringen og ministeren ikke kan komme ind på den proces, der skal forløbe nu, her i Folketingssalen.

Så langt hen ad vejen har jeg selvfølgelig forståelse for regeringens stillingtagen og situation. Men uanset det mener jeg, at når vi nu er venner med USA, og det er vi, uanset om jeg p.t. synes, at USA skulle have handlet lidt anderledes, end det har gjort, så er det en allieret, og det er nogle af vores venner også.

Derfor bør regeringen selvfølgelig også prøve at påvirke de beslutninger, der tages. Vi synes sådan set, det er en vigtig ting, at også den danske regering også i vanskelige situationer gør sig umage med at overbevise vores venner og allierede om, at de internationale konventioner bør holdes, ja, skal holdes.

Det tror vi egentlig også i Det Radikale Venstre at udenrigsministeren mener, og derfor er det lidt overraskende, at regeringspartierne ikke kan stemme for det forslag til vedtagelse, som størstedelen af oppositionen fremsætter i dag, fordi det såmænd meget enkelt siger, at udenrigsministeren opfordres til at gøre en aktiv indsats for, at den danske statsborger indespærret på Guantánamobasen bliver behandlet i henhold til internationale konventioner.

Det er jeg ret sikker på at udenrigsministeren gør, uanset om regeringspartierne stemmer for forslaget her eller ej.

Bodil Kornbek (KRF):

Vores ordfører på området, hr. Jann Sjursen, kunne ikke være til stede, så jeg vil på hans vegne fremføre følgende:

Det internationale trusselbillede er til debat og på dagsordenen som aldrig før og med god grund. I kølvandet på den 11. september er der kommet et helt nyt perspektiv på, hvem der udgør en trussel for den internationale sikkerhed. Samtidig er der tilsyneladende også blev affødt en helt ny forståelse af, hvordan vi må behandle dem, vi mistænker for at udgøre en sikkerheds-trussel.

Man kunne fristes til at sige, at den sande trussel netop ligger i den udvikling. For hvor er vi på vej hen, hvis et nyt trusselbillede kan tilsidesætte almindelige, borgerlige retssikkerheds-

principper? Og hvor er vi på vej hen, hvis et nyt trusselbillede kan efterlade fanger i en retsløs tilstand?

Jeg taler ikke om, at fangerne på Guantánamobasen ikke skal straffes, hvis de er skyldige i ulovlige handlinger, men jeg taler om, at ligegyldig hvad så skal fangerne behandles i overensstemmelse med den eksisterende internationale lovgivning. Hvis ikke vi sikrer os, at det er tilfældet, vil de internationale spilleregler, som vi siden Anden Verdenskrig har opbygget for at værne menneskets rettigheder, smuldre mellem hænderne på os.

Kl. 20.30

Vi må ikke opbygge en ny international retsorden, hvor det er tilladt, at fanger fratages deres rettigheder, indtil nye internationale regler vedtages, for bagefter at straffe dem og eventuelt med tilbagevirkende kraft. Det vil være at bevæge sig ud på et skråplan med uhyggelige konsekvenser, og Kristeligt Folkeparti er derfor medforslagsstiller på det forslag til vedtagelse, som netop understreger, at regeringen må gøre en aktiv indsats for at sikre, at danske borgers rettigheder respekteres, også i international sammenhæng.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ordføreren for forespørgerne, fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne starte med at citere den sidste del af Jyllands-Postens leder den 12. marts i år:

»Begiver Vesten sig ud på denne glidebane, har terroristerne allerede vundet en vigtig sejr. De vil have undergravet retsstaternes tro på sig selv og deres eget højere formål, som er den enkeltes værdighed i det større samfund. Antiterrorkrigen må ikke, hvor nødvendigt den end kan være, føre til foragt for retsstaten.«

Udenrigsministeren erklærede sig enig i disse ord fra Jyllands-Postens leder, og derfor kan jeg ikke forstå, hvorfor udenrigsministeren ikke højt vil kræve af USA, at de overholder de internationale retsregler. Jeg kan ikke forstå, hvorfor Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti ikke vil kræve, at man skal overholde de internationale retsregler, for det er jo dét, selve krigen mod terrorismen drejer sig om. Vi kæmper for demokrati, vi kæmper for et internationalt retssamfund for at vise, at vi har nogle værdier, vi ønsker at bevare, og vi kæmper for at sikre, at terroristerne ikke vinder i deres bekæmpelse af dem. Derfor må vi ikke give efter, og det er der-

for, vi er så bekymrede over, at USA tiltager sig den magt, og at Danmark ikke protesterer imod det.

Derfor vil jeg også gerne have, at statsministeren går herop og svarer på, om ministeren vil sikre, at der kommer torturekspertes med i den danske delegation, der snart skal besøge Guantánamo, så vi kan få afklaret, om de påstande, der har været om tortur, er korrekte eller ej. Det er meget svært at leve med, at der i pressen jævnligt er forlydender om, at der foregår tortur på Guantánamobasen, og den eneste måde at få det afklaret på er jo ved at sende nogle uafhængige torturekspertes derover. De kan foretage en undersøgelse, så vi kan blive sikre på, at det ikke foregår, så vi ikke kan give terroristerne den sejr, at de har fået presset de demokratiske lande ud i at begå tortur. Det ville være en forfærdelig sejr til dem.

Jeg håber også, ministeren vil svare på, om det kun er USA, der efter forgodtbefindende skal have ret til at internere borgere i lejre, eller om der åbnes mulighed for, at også andre lande kan internere borgere, som de har lyst til, i så lang tid, som de har lyst til.

Endelig vil jeg spørge ministeren: Hvor længe skal de være interneret? Vi har tidligere fået afklaret, at ministeren ikke mener, at de skal sidde i 30 år. Hvad skal der til, for at de kan komme ud igen, og hvor lang tid mener ministeren, det er

rimeligt at spærre folk inde, uden at de kommer for en domstol?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg gør opmærksom på, at statsministeren ikke er til stede i salen, så vi kan ikke kalde ham på talerstolen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Som tidligere nævnt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse finde sted i morgen, torsdag den 10. april 2003.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 10. april 2003, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.35
